ZA NEKAJ VEČ KOT
2c na dan do ..
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NAŠ... NA DOM
(izvzemši sobot, n... praznikov)
ČITAJTE, KAR VA... RUMA

Erazem Gorsie
1116 E. 72nd St
6:30 44 — KO

GLAS NARODA

- List slovenskih delavcev v Ameriki. -

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. Tel: CHelsea 3-1242

No. 8 — Štev. 8 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII. • NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 11, 1945 — ČETRTEK, 11. JANUARJA, 1945

A WAR HALF WON ... IS NOT VICTORY!
Buy EXTRA WAR BONDS

BOJI NA LUZONU

Amerikanci so 24 ur po vpadu na Luzon povprečno napredovali štiri milje v notranjost otoka in so zavzeli štiri majhna mesta, med njimi tudi Lingayen, ki je glavno mesto province istega imena.

United Press poroča, da je ena divizija prodrla 10 milj. Pri Lingayenu je bilo zavzeto letališče, kjer so imeli Japonci nastanjene napadalne aeroplane, ostala zavzeta mesta pa so: Bagupan, ki je majhno pristanišče s 6000 prebivalci, San Fabian in Magaldan.

Armado podpirajo pri prodiranju cele jate aeroplanov, ki armadi delajo pot in bombardirajo sovražnikove strateške postojanke daleč za fronto in prometne črte. Med drugimi so bili tudi bombardirani Bagnio, ki je poletna prestolica in tudi najbrže sedež lutkaste filipinske vlade, San Fernando in Rosario.

Bombniki so razbili tri velike mostove čez reki San Fernando in Pampanga severno od Manile. Čez te mostove pelje železnica in cesta proti severu iz Manile in se jih Japonci morajo posluževati za pošiljanje vojaštva in vojnih potrebščin proti Lingayenu, zato je za nje izguba mostov zelo hud vdarec.

Razbitih je bilo 66 japonskih aeroplanov bodisi v zraku, bodisi na tleh.

Ameriška armada se je izkrcala na štirih različnih krajih, sedaj pa general MacArthur poroča, da so vsi štirje kraji zvezani in tvorijo 15 milj dolgo fronto.

Dosedaj Japonci še niso pokazali posebnega odpora, toda pričakovati je, da se bodo odločno postavili v bran nižje proti jugu, ko bodo zbrali po prvem presenečenju pri Lingayenu dovolj močno armado. Japonske čete že hite iz Manile proti severu in ameriški bombniki jih bombardirajo. Poročilo naznanja, da je bilo zadetih brez števila čet in trukov in drugih vozil.

Aeroplani so bombardirali Neilson in Nicholas letališči blizu Manile kamor so vrgli 70 ton bomb, ki so zanetile velike požare in porušile več poslopij. Težki in srednji bombniki so v zraku podnevi in ponoči in bombardirajo razne kraje in vojaške naprave.

Za vpadno armado prihajajo na obrežje, ki je polno jam od strahovitega bombardiranja z morja, velikanske zaloge vojnega materjala in inžinirji z veliko naglico gradijo potrebna poslopja za veliko oporišče za bodoče operacije.

Uničenje treh mostov 30 milj po cesti iz Manile proti severu ima zgodovinski in strateški pomen. Ob času filipinske vstaje je Frederick Funston preplaval reko Pompanga in s seboj vlekel vrv, s katero je pozneje potegnil prvi čoln čez reko, za kateri čin je dobil kongresno kolajno. V poznejših letih je Funston postal slaven general. Tedanji poveljnik ameriške armade na Filipinih je bil general Arthur MacArthur, oče sedanjega poveljnika na Filipinih.

Ko so naši vojaki v zeleni uniformi pričeli skoro brez vsakega odpora prodirati v notranjost otoka, je bilo razvidno, da je vpad popolnoma presenetil Japonce. Japonski poveljnik je z vso gotovostjo pričakoval vpada na južnem koncu otoka, sedaj pa mora veliko armado poslati daleč proti severu in na potu jo neprestano bombardirajo ameriški aeroplani.

General MacArthur poroča, da japonska armada prihaja od juga in da se bo kmalu pričela velika bitka za Luzon.

Japonski poveljnik na Filipinih je general Tomojuki Jamašita in se bo moral postaviti v bojno črto nekje južno od Lingayena, kjer se bosta nasprotnika spopadla. Kako močna bo njegova armada, je odvisno od tega, koliko vojaštva bo ob neprestanem zračnem bombardiranju mogel pripeljati z juga na sever.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Največje vojaško pristanišče – New York

Vojni urad je šele sedaj objavil, da je New York ono pristanišče, iz katerega odhajajo ameriške armade in vojni materjal čez Atlantik na evropska bojišča. Vojni urad pravi, da je New York največje vojno pristanišče, ki ga je še kdaj videl svet.

Skozi njegovih sedem velikanskih pristaniških naprav in skozi brezštevilna taborišča, v katerih so nastanjeni vojaki, predno se odpeljejo, je odpotovalo čez Atlantik že več milijonov naših vojakov in neizmerno množine vojnega materjala.

Vsem pristaniškim postojankam, s katerih se odpelje vojaštvo in vojni moterjal, poveljuje general Homer M. Groninger. Vsa izhodišča iz velikega pristanišča so zvezana z železnicami, cestami in vodnimi poti in na tak način, da civilni promet pri tem ni skoro nič oviran.

Nemci drže pet francoskih pristanišč

Zavezniško poveljstvo je ponudilo nemški posadki v St. Naznire v Franciji premirje, da bi se moglo civilno prebivalstvo izseliti iz mesta. Iz tega je mogoče sklepati, da se nemška posadka nikakor noče podati. Poleg St. Nazaira, kjer šteje posadka 35,000 vojakov, drže Nemci še na severu Lorient s posadko 25,000, La Rochelle in še dvoje drugih pristanišč, v katerih znašajo posadke do 40,000 vojakov.

O kakih bojih s posadkami v teh pristaniščih je le malo poročil, toda približno toliko ali pa še večje število zavezniških vojakov mora biti na straži pred vsakim pristaniščem, da posadka ne uide. Zavezniki pa bi vojake mogli kaj dobro porabiti na drugih frontah.

TREBA JE DAROVALCEV KRVI!

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebnih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenje.

Nemci beže iz zagate

Iz zapadnega dela svoje črte v Ardenih je feldmaršal Carl Gerd v. Rundstedt umaknil večino svoje armade in jo poslal proti vzhodu. Nemci so priznali, da so izpraznili St. Hubert, jugozapadno oporišče svoje črte. Nemški radio pravi, da je bil St. Hubert, 14 milj zapadno od Bastogne, izpraznjen, predno so Amerikanci vkorakali vanj.

Drugo veliko oporišče na severu La Roche, so zavezniki obšli in sedaj okolico čistijo in neko poročilo celo pravi, da so mesto Nemci že zapustili, kakor tudi nekaj drugih krajev na severu in zapadu.

Izgleda, kot da je von Rundstedt v redu umaknil svojo armado in sicer v megli, ki mu je tudi pomagala, ko je pričel 16. decembra svoje prodiranje proti zapadu in zavezniški aeroplani niso mogli poseči v boje. Ameriška prva in tretja armada, ki prodirata skozi sredino von Rundstedovega sunka, sta si oddaljeni še devet milj in kadar se bosta združili severno od Bastogne, bosta najbrže našli zapadni del prazen Nemcev.

Nad 1000 ameriških težkih bombnikov bombardira umikajočega se sovražnika, dalje za bojno črto pa bombardirajo mostove, železnice, ceste in letališča. Nekaj letališč so Nemci zgradili šele v najnovejšem času, da je imela von Rundstedtova armada zračno podporo. Bombnike je spremljalo okoli 300 napadalnih aeroplanov.

Nemški napadi so tudi pričeli pojemati na fronti ameriške sedme in francoske prve armade med Saarom in Švico, kjer so se včeraj bili silno vroči boji, v katerih so Nemci izgubili najmanj 58 tankov. Toda nevarnost za Strassburg še pri vsem tem ni bila odvrnjena. Sovražnik se še vedno drži v Gambsheimu, devet milj severno od Strassburga ter napada v bližini Kraffta, 10 milj južno od mesta ter je čez noč napredoval štiri milje.

Ameriški bombniki, ki so leteli na pomoč francoski armadi južno od Strassburga, so dvakrat napadli skupino 50 nemških tankov severovzhodno od Colmarja in so razbili pet tankov, sedem pa so jih poškodovali. Dva tanka sta bila razbita v okolici Bitche. Ameriška in francoska armada pa sta razbili 26 tankov.

Nemci so v Alzaški in Lotarinški skoro povsod vstavljeni, razun južno od Strassburga. Ako imajo še dovolj rezerv, da bodo mogli vprizoriti še kak večji napad, ni znano. Glavno je, da je bil njihov poglaviti vdarec okoli Bitche vstavljen in so svoje napade morali premestiti v dolino Rene.

ANGLEŠKA "KAZENSKA" EKSPEDICIJA NA GRŠKEM PRODIRA PROTI SEVERU

Angleška armada se pomika iz Aten proti severu in išče ELAS-e ter je dospela do Levadije, 25 milj severozapadno od Thebes, pa ELAS-sov ni našla.

Poročilo iz Aten pa pravi, da je v angleški glavni stan nepričakovano dospela delegacija štirih zastopnikov ELAS-a in zopet je oživelo upanje, da bo prišlo do kakega sporazuma.

Delegati, katerim pa se bosta kmalu pridružila še dva, so: Dimitre Partsalides, tajnik osrednjega odbora EAM; Johanes Zvegos, bivši poljedeljski minister in dva častnika majorja Macridis in Athinelis.

Neko Reuterjevo poročilo pravi, da se bodo ELAS-i postavili v bran v Parnasos gorovju, severozapadno od Thebes. ELAS-ova 13. divizija se je umaknila v ta predel in bo najbrže nadaljevala boje kot gueriljska četa.

Poluradni atenski list "Elef Theria" poroča, da je bilo aretiranih nekaj članov osrednjega odbora EAM (grške narodne osvobodilne fronte, čije vojaška organizacija so ELAS-i).

Po angleških poročilih so ELAS-i v bojih v Atenah in okolici imeli okoli 4000 mrtvih in ranjenih, 8000 pa jih je bilo ujetih. ELAS-ovo armado v Atenah in Pireju so cenili na 25,000 vojakov.

Louis Tauncher umrl

V Rock Springs, Wyo., je umrl Louis Taucher, ki je bil dolgo vrsto let zastopnik "G. N." Umrl je za srčno kapjo, ki ga je zadela 23. decembra.

Bil je zelo vesten zastopnik našega lista in skrben poročevalec vseh važnih dogodkov v njegovi okolici, vsled česar ga bo list zelo pogrešal.

Njegovim zaostalim izraža svoje globoko sožalje.

Uredništvo in upravništvo.

SESTANEK CHURCHILL-ŠUBAŠIC-TITO V NAPOLJU V ITALIJI, 8.13.1944

Na sliki so: Churchill, Šubašić, Tito, Kosanović, Velebit, MacLean in Olga Ninčić ter zastopniki angleške delegacije.

6000 AMERIKANCEV V TABORIŠČU NA FILIPINIH

Državni department v Washingtonu naznanja, da je na Filipinih še vedno kakih 6000 ameriških civilistov, ki bodo osvobojeni, kadar bo zavzet Luzon. Največ teh civilistov je v taborišču Santo Tomas izven Manile.

Položaj ameriških vojnih ujetnikov je zelo nejasen in le malo je upanja, da jih bo MacArthurjeva armada osvobodila. Ti vojaki so bili vjeti na Battaanu in Corrigadorju. — Mnogo teh ujetnikov so Japonci prepeljali na Japonsko.

Boji na Madžarskem

RUSI ZAVZELI TRI ČETRTINE BUDIMPEŠTE

Moskva je sinoči naznanila, da je rdeča armada zavzela že tri četrtine Budimpešte, je odbila več nemških protinapadov severozapadno od glavnega mesta in da ob severnem bregu Donave armada maršala Malinovskega prodira dalje proti zapadu in je oddaljena od Komarna še poldrugo miljo. Železniški promet iz mesta je ruska artilerija že popolnoma vstavila.

Včeraj je rdeča armada v Budimpešti zavzela 1000 ulic in zasedla več tovarn ter zaplenila velikanske zaloge vojaške opreme; tudi mnogo sovražnikov je bilo vjetih. Izmed 4500 ulic imajo Rusi v svoji posesti 3300 ulic.

Proti nemški armadi, ki si že en teden prizadeva, da prodre do Budimpešte in osvobodi tamošnjo posadko, so Rusi poslali nove motorizirane čete. Poročilo iz Moskve pravi, da je bilo razbitih 27 nemških tankov in da je bilo ubitih 1200 Nemcev. V svojem prizadevanju, da osvobodijo posadko v Budimpešti, so Nemci žrtvovali že 625 tankov in 14,700 vojakov. V Budimpešti so včeraj Rusi vjeli 3000 Nemcev in Madžarov, kar je največje število enega dne, odkar se že dva tedna bijejo boji od hiše do hiše.

Zavzeta so bila industrijska predmestja Pešte in otok Csepel, na katerem so velike tovarne za municijo. Rusi so tudi zavzeli otok Obuda in njegove pomole na Donavi severno od Budimpešte.

Če bi se tudi nemški armadi posrečilo priboriti se v Budimpešto, ne bo našla mnogo, kar bi se izplačalo osvoboditi, kajti našla bo velik kup razvalin, od posadke, katero nekateri cenijo na 100,000 vojakov, pa bo le malo ostalo, kajti večinoma so bili že pobiti, ranjeni ali pa vjeti. Poleg tega pa tej armadi preti velika nevarnost od rdeče armade na severnem bregu Donave, da jo odreže, ako na kakem kraju prekorači Donavo. Ta armada se mora ali umakniti in se razpostaviti ob avstrijski meji, ali pa bo ravno tako zajeta, kot posadka v Budimpešti. Kolikor so Nemci v enem tednu napredovali ob južnem bregu Donave proti vzhodu, toliko in še več je napredovala druga ukrajinska armada ob severnem bregu Donave proti zapadu.

Berlinski radio naznanja, da je prišlo že več nemških divizij iz Jugoslavije na fronto pred Budimpešto.

Kaznovanje vojnih zločincev na Rumunskem

Bukarešto, 5. jan. (ONA) — Rumunsko ministrstvo za pravosodje je včeraj objavilo načrt za zakon glede kaznovanja vojnih zločincev. Glasom tega zakona bodo smatrani tudi oni, ki so krivi preganjanja Židov, da so vojni zločinci.

Angleški strokovnjak prof. Setton-Watson razpravlja glede macedonskega vprašanja

London, 5. januarja (ONA) — Najbolj znameniti angleški izvedenec za balkanske zadeve, profesor R. W. Setton-Watson, je objavil danes v listu Manchester Guardian dolg članek o macedonskem vprašanju. Ta članek svari, da ustanovitev neodvisne Macedonije, ki utegne nastati na podlagi sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo, ne bo smela biti osnovana na zahtevah ali spremembah jugoslovansko - grške meje.

Profesor Seton-Watson naglaša, da utegne Macedonija igrati važno vlogo kot ena šesterih enakopravnih enot jugoslovonske federacije. Tvorili bo mogla most med narodi južnih Slovanov, tako da se ne bodo več prepirali radi nje. Na vsak način pa bi bilo potrebno, pravi ta članek, objasniti Jugoslovanom in tudi njihovim zaveznikom, da so načrti federacije notranja jugoslovanska zadeva. Treba bi bilo preprečiti nesporazumljenja z balkanskimi sosedi Macedonije in z vso jasnostjo izjaviti in pribiti, da radi teh notranjih jugoslovanskih načrtov ne more nastati vprašanje kakršnih koli sprememb jugoslovansko-grških meja.

Profesor Seton-Watson piše, da bodo prijateljski sporazumi z neodvisno Albanijo dobrodošli. V redu bo tudi, da dobi Bolgarija velikodušne ugodnosti v pogledu porabe pristanišča na Egejskem morju — kot jih je, na primer, dobila leta 1919 jugoslavija od Grčije v Solunu. Vse to je v redu, pravi profesor Seton Watson, toda v nobenem slučaju to ne sme privesti do tega, da bi se spreminjalo meje grške države.

Ta angleški balkanski strokovnjak poudarja tudi, da je njegovo mnenje, da dokazuje dosedanje rusko ravnanje na Balkanu — navzlic široko razširjenemu sumničenju in šepetani propagandi o njenih spletkah in rovarenju — veliko zmernost in previdnost sovjetske vlade.

Na koncu svojega članka pravi profesor Seton-Watson, da bi bilo ono, kar bi ves svet najraje videl kot posledico sedanjih bojev, bi bilo trajno prijateljstvo bolgarskega in srbskega naroda, končna izmiritev teh sporov, ki bi enkrat za vselej zaprla pot neprestanim intrigam velikih sil na Balkanu, ki so skozi desetletja ustvarjale raćno na podlagi tega spora vedno nove spletke, intrige in nemire na Balkanu.

"GLAS NARODA"
("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the coporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: $7.—; ZA POL LETA $3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

Trgovina z Rusijo

V novejšem času se naše, domače časopisje mnogo bavi z našo bodočo, oziroma povojno uvozno trgovino raznoličnega blaga, zlasti pa z bodočo uvozno trgovino z Rusijo. Mnogi časopisi so v tem oziru prišli do zaključka, da — ako se po vojni uvozi mnogo blaga iz inozemstva, bodo zaloge onega blaga, katero more naše domače prebivalstvo pridelati in izdelati, postalo preveliko, vsled česar bodo cene temu blagu nazadovale.

Nekatero časopisje je tudi mnenja, da naše velike trgovske družbe v povojni dobi ne bodo baš mnogo poslovale z Rusijo, češ, da Rusija nima dovolj zlata in sličnih vrednosti, katere bi mogle priti pri nas v porabo, kajti Rusija pridela vsako leto le za 1500 milijonov dolarjev zlata.

Večina časopisja pa ne uvažuje dejstva, da Rusija sedaj sploh ne potrebuje zlata—čemu naj se toraj v Rusiji bavijo s kopanjem zlata? Ako pri nas baš rabijo mnogo zlata, Rusija nam lahko pošlje tekom prihodnjih desetih let vsako leto zlata v letni vrednosti deset tisoč milijonov dolarjev, kajti Rusiji je enostavno treba pridelovanje zlata podvojiti. Toda čemu uvažati zlato iz Sovjetske Rusije, ko ga je pri nas, tam v Kentuckyju v izobilju, dasiravno ga ni prav nič v naših žepih.

Toda, ako se poznavalci časov ne motijo, pričakovati je pri nas kmalo po vojni dokaj "slabih časov". Ti časi bodo tako slabi, da bodo naši veliki trgovci pričeli s svojo trgovino povsodi, kjerkoli jim bo mogoče — ali pa bo ves naš ekonomični sistem propadel, na kar bo treba ta sistem priurediti na podlagi splošne ljudske lastnine vsega, kar je v naši deželi. Lastniki veletrgovin in velepodjetij bodo sicer skušali to propast preprečiti tako dolgo, kakor bo to sploh mogoče — tudi, ako bodo prisiljeni trgovati z Sovjetsko Rusijo . . .

Bodoče blagostanje

Znanstveniki v Zjedinjenih državah so potom neprestanih preiskav glede prirodnih bogastev in izkoriščanja pridelkov vsakovrstne kakovosti v Zjedinjenih državah prišli do jednoglasnega zaključka, da se more v naših Zjedinjenih državah pridelati in izdelati blaga za vsestranske potrebe v tako ogromnih količinah, da bi vsak poedini državljan naše republike že v letu 1940 imel lahko najmanj $5000 letnih dohodkov, oziroma, da bi za svoje pridelke in izdelke lahko dobil imenovano letno svoto denarja. Ta račun in proračun naših izvedencev tudi dokazuje, da bi bilo za vsakega državljana potrebno delati le po štiri ure na dan, da bi zaslužili, oziroma dobili imenovano letno svoto svojih dohodkv — in sicer tekom štirih dni v vsakem tednu. Ti računi veljajo seveda le za ljudi v njihovi dobi od konca šolske vzgoje, pa vse do takozvane sredne njihove starosti.

Toda kljub vsemu temu, naši pridelki in izdelki ter razdelitev slednjih, so bili tako omejeni in trgovskim potom tako izkoriščani v prid visokih cen in velikih dobičkov za "svobodno trgovino" in razne truste, da se pri nas ni nikdar pridelalo in izdelalo dovolj velike količine pridelkov in izdelkov, vsled česar znašajo letni povprečni dohodki vsakega posameznika k večjem borno letno svoto v znesku $1000.

Vsi pridelki in izdelki so pa pri nas bili in so še vedno tako neenako razdeljeni, da je imelo pri nas pred sedanjo vojno več tisoč rodbin po $10,000 do $5,000,000 dohodkov na leto, dočim se je moralo osem milijonov rodbin v naši republiki zadovoljiti z borno svoto letnih prihodkov v znesku po $1000 na leto.

Posledica temu je, da mora pri nas najmanj 35,000,000 prebivalcev takorekoč trpeti vsakovrstna pomanjkanja, dočim nadaljnih 40,000,000 živi v pomanjkanju in siromaštvu, medtem, ko istodobno kar na milijone ton živil gnije na polju in v raznih skladiščih.

Vsa ta neoporekljiva dejstva je pa smatrati dokazom, da zasebna podjetja ne morejo in tudi ne bodo mogla vseh prirodnih pridelkov in izdelkov obrti enakomerno razdeliti med naše prebivalstvo. Ta dejstva pa tudi značijo, da zasebna podjetja in posesti nikakor in nikdar ne bodo mogla poskrbeti za to, da se vsa ta, sedaj zanemarjena bogastva razdele med vse prebivalstvo, kar zopet pomenja, da je polom zasebne posesti in obrti bil le prestavljen na kasnejšo dobo radi sedanje svetovne vojne in le za dobo sedanje vojne. In temu bo prej ali slej sledil polom.

Treba se bo toraj pripraviti na pravi novi red blagostanja, katerega bo deležno vse naše prebivalstvo, v katerem siromaštvo in pomanjkljiva vzgoja, zasebni dobički, umori radi denarja in dobičkov, ne bodo poznani, in s pomočjo katerega bodo naši državljani živeli v modernih hišah, ne pa v velikomestnih okrajih siromaštva, kakoršnje je najti v vsakem velikem mestu v sedanji dobi.

25. Letnica Slovenske Univerze

V oktobru lanskega leta je slovenska univerza v Ljubljani praznovala četrtstoletnico odkar so se prvič odprla vrata slovenski mladini za vstop k najvišjim vrekem kulture in znanja.

Ko se je slovenski narod po svojih kulturnih prosvetiteljih zavedel svoje biti in svojega življenja, je kar sama po sebi zrasla odločna misel po lastni univerzi. Vzporedno z narodnim prebujenjem in z oblikovanjem slovenskega političnega programa, ki se je zadnja desetletja pred prvo svetovno vojno zlival v eno samo vodilno misel: Jugoslavija, je slovenska univerza v tem programu zavzela prvo točko našega kulturnega hotenja. Dolga je doba, odkar se je misel porodila in dolga je tudi doba, ko je ta misel doživela svoje prvo ostvarjenje. Sam Napoleon nam je dal prvo slovensko univerzo, ki so jo dunajski mogotci zopet zaprli. Od tedaj dalje pa je slovenska univerza postala slovensko Kosovo, zajela je ves narod in postala cilj vsega našega kulturnega snovanja.

Trda in težka je bila pot slovenske univerze tudi potem, ko so se pred petindvajsetimi leti njena vrata končno odprla. V svobodni državi so se vedno našle monopolistično-hegemonistične struje, ki jim je bila rast slovenske kulture v napotje. Je nekaj nerazumljivega, da smo se Slovenci iskreno in ponosno obradovali vsakega kulturnega vzpona pri naših bratih, medtem ko je tam doli vsaka slovenska stopinja navzgor izzvala godrnjanje, zavist in s tem proračunske težkoče. Cele četrti Beograda je zgradila država, za dve državni stavbi v Ljubljani pa smo se leta in desetletja borili ter čisto po nepotrebnem netili negodovanje in prepir. Četrt stoletja je visela slovenska univerza med življenjem in smrtjo zaradi par grošev državnega denarja. Z novo dobo v Zedinjeni Sloveniji kot enakopravni enoti federativne Jugoslavije bodo enkrat za vselej pokopani tudi vsi tisti črni dnevi, v katerih smo trpetali za življenje najvišje slovenske izobraževalne ustanove. Z lastnimi življenjskimi sokovi bo slovenska univerza že prihodnje leto na stežaj odprla svoja vrata tudi Primorskim, Koroškim in Panonskim Slovencem.

Ob jubileju 25-letnice slovenske univerze, ki pada v zadnje dejanje slovenske tragedije in v sredo odločilnih borb za končno vsesolvensko osvobojenje, ni napak, če se spomnimo dveh zelo značilnih okoliščin:

1. Delo slovenskega možganskega trusta, ki je osredotočeno v najvišji kulturni ustanovi vsakega naroda, to je vrhunska plast slovenske kulture in znanosti. Kaj je dalo iz sebe v teh zadnjih treh letih? Težko je iz tujine raziskovati in še težje soditi. Po poročilih pa, ki prihajajo iz slovenske metropole, ta najvišja plast slovenskega izobraženstva vendarle ni storila tistega, kar je narod od nje z vso upravičenostjo pričakoval. Zdi se, da so se v teh zadnjih treh letih v zelo vidni luči pokazali kvarni vplivi tujih kultur na naše življenje. Vsa ali skoraj vsa akademska elita je črpala svoje znanje in oblikovala svojo usmeritev ob tujih ognjiščih, ki so bile le tujcem prava in prikladna duševna vrela. Tistega, kar je najbolj naše in za nas najbolj pomembno, tega tam slovenski kulturni tvorci niso našli. Tuji vzori — tuji nazori so za nas ravno tako nejasna, kakor so potvorjena gledanja. Zato so v teh treh letih in pri mnogih tudi še prej ostajale individualne narodne vrednote več ali manj zakrite, mnogim pa nedostopne.

Zdi se nam, da slovenska kulturna elita zaradi te obremenjenosti, ki jo je prinesla s seboj iz graškega, dunajskega ali katerega koli drugega neslovanskega vseučilišča, ni mogla v polnem doumeti križišča nove dobe in so zato šli tokovi novega časa mimo nje. To je velik greh. Kulturna elita ne sme pri nobenem narodu ostati zabarikadirana za debelimi zidovi znanosti in vede, pač pa mora njeno delo vsaj slediti resničnemu življenju naroda, če ga že ne more predvoditi. Velika krivica bi bila seveda, če bi v vrsto zabarikadiranih akademikov postavili celotni štab. Velike in častne izjeme so med njimi, posebno iz vrst mlajših kulturnih tvorcev.

2. Slovenska akademska mladina pa je v veliki večini zapustila svoj kulturni hram in stopila v trdo borbo s krutim in nadštevilnim sovražnikom. Mnogi slovenski akademiki so stali in stoje še danes v vrstah Narodno-osvobodilne vojske in s tem aktivno gradijo boljšo in lepšo bodočnost svojemu narodu. Razredčile so se njihove vrste, ali povsod so se vrzeli spopolnjevale z novimi silami.

Na žalost je tudi akademska mladina imela v svojih vrstah nekaj izdajalcev, Rupnikovih pomagačev, ki pa jih bo zgodovina zbrisala, ker bo ž njimi zrisala sramotni madež najvišje slovenske kulturne inštitucije.

Ob četrtstoletnici jubileja slovenske univerze hite naše misli predvsem na grobove pripadnikov slovenske Alme Mater, ki so s svojo krvjo zasejali novo seme svobodnega slovenskega rodu in s svojimi življenji skovali nerazdružljive celoto južnoslovanske povezanosti in bratstva. Tako so ti narodni heroji v tej vojni dovršili tisto delo, ki je bilo prejšnji generaciji prihranjeno in so bili temelji prve Jugoslavije postavljeni na pesek. Sedanji rod pa je temelje nove Jugoslavije zabetoniral s krvjo in kostmi Slovencev, Hrvatov in Srbov in bo zato naša nova stavba nepremagljiva. Slovenska akademska mladina ima svoj velik delež pri tem delu. Ta zavest je ob sedanjem jubileju gotovo najdragocenejša.

Pri tej priliki ne bo odveč, če si prikličemo v spomin visoko kulturno raven Slovencev, ki nam jo nazorno kažeta statistični pregledniei, ki so bili priobčene v knjigi "The Slovenes Want to Live" by Joseph Clissold, New York, 1942:

Nepismenost v Italiji, ki ima 45,000,000 prebivalcev je 25%. Nepismenost v Sloveniji, ki ima 1,200,000 prebivalcev je pa samo 3.3%.

V Nemčiji, ki ima 80,000,000 prebivalcev je bilo tiskanih 616 knjig; relativno z prebivalstvo Nemčije pa je bilo tiskanih v Sloveniji 698 knjig; sorazmerno pa v Italiji pa samo 190 knjig.

Ob jubileju slovenske univerze sta ti dve ugotovitvi gotovo v upravičen ponos vsakega Slovenca.

Nova Jugoslavija se bo potrudila, da bo po vsej državi zavlada taka kulturna raven, s kakršno se lahko postavimo Slovenci. Za to imamo že več dokazov. Tečaji za pobijanje nepismenosti že danes, sredi vojne delnje, prosvetno delo pa je tudi ena glavnih točk naših osvobodilcev.

("Bazovica.")

NAŠI ZASTOPNIKI

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Bevčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouše
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Bessemer, John Jevnikar
Export, Louis Supančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerin
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polanta*
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauchar*
Diamondville, Joe Rolich

(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik lahko potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike toplo priporočamo.—Uprava "Glas Naroda"

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ
Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
Cena $2
Lično v platnu vezana. 13 poglavij — 413 strani
KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in zavzelo tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zasigurajo redno dopošiljanje lista, lahko gredo upravništvu na roko s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakali na opomin, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

RAZGLEDNIK

POVOJNI "REAL ESTATE"

V Zjedinjenih državah imamo družbo imenom "United States Rocket Society, Inc.", oziroma družbo, ki se bavi z razvojem raketov iz znanstvenega stališča. Predsednik te družbe, R. L. Farnsworth, je koncem minolega leta pisal našemu zvezinemu oddelku za notranje zadeve in zahteval pojasnila, kako naj postopajo člani njegove družbe z ozirom na njihove prošnje, katere nameravajo vložiti in prositi za zemljišča — na mesecu. Mr. Farnsworth, kateri je nekak naslednik dozdevnega Jules Vernejevega predsednika takozvanega "topovskega kluba", trdi v svojem pismu zvezinemu oddelku za notranje zadeve, — da bode tekom bodoče generacije postalo potovanje na mesec mogoče, in da bode toraj tudi naseljevanje na mesecu omogočeno in zagotovljeno.

Komisar Fred W. Johnson, ki je član zvezinega oddelka notranjih ali domačih zadev, in ki povsem resno uvažuje hitri razvoj raketov, je takoj odgovoril predsedniku imenovane "U. S. Rocket Society, Inc.", in mu naznanil, da bodo "zemljišča na mesecu, ki bodo postala javna last, in ki so pripravna za razvoj rudarstva, poljedelskega obdelovanja, pašnikov in drugih enakih naprav na mesecu, seveda na razpolago bodočim naselnikom." V kolikor pride naša vlada v poštev, je stvar urejena, in vse ostalo mora zgoraj omenjena korporacija preskrbeti tekom sedanje ali pa bodoče generacije.

Ako vpoštevamo izredno brzino današnje hitrosti in prikrajšanje potovanja današnjih dni potom aeroplanov, in tudi hitrost današnjih raketov, potem je rozdalja bornih 221,463 milj med uradom Mr. Farnswortha v Glen Ellyn, Ill., in mesecem, uprav neznatna, to se pravi iz stališča hitrosti raketov. In tako smo s pomočjo naše fantazije že sedaj pripravljeni pričakovati, da bodo ljudje kmalo po koncu sedanje svetovne vojne organizovali potovanje na mesec.

Morda nas bodo pa v tem pogledu nekateri preostali nemški naciji prehiteli, kajti ti naciji bodo brezdvomno razočarani, ker tekom sedanje vojne niso zamogli osvojiti zemljo o kateri tudi mi trdimo, da je "naša", in bodo iskali svoj "lebensraum" na mesecu, predno bode zgoraj imenovana družba v državi Illinois pričela pošiljati na mesec svoje prve naselnike.

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

Potom radio postaje WHN smo slišali sledeči koment z ozirom na vlado republike Poljske v Lublinu: "Lublinska vlada je sedaj "fait accompli", in to se je doseglo po zaslugi poljskega naroda. Treba bode to vlado takoj pripoznati, da ne pride do nesoglasja med zavezniki.

★

"Washington Star" pravi v svojem članku glede Francije: "Odkar se je De Gaulle vrnil iz Moskve, pričelo je francosko časopisje ostrejše pisati proti Zjedinjenim državam, kakor je pisalo preje" . . .

★

Vatikansko glasilo, "Osservatore Romano" svari italijanske katoličane, naj ne postanejo člani "Krščanske stranke Levice", oziroma prejšnje stranke Katoliških Komunistov, ker to ni v soglasju z cerkvenimi nauki — in ne bo "žegna" . . .

★

Major General Philip B. Fleming, se je nedavno vrnil iz Rusije, in o svojem potovanju po Rusiji je potom radiopostaje WMCA javil poslušateljem: "Rusi se dokaj liberalno poslužujejo dela nemških vojnih jetnikov pri popravljalnem delu, kajti domačih moških jim primanjkuje; ženske so pri tem delu v večini. V Moskvi pride na vsakega moškega delavca po devet delavk zlasti pri delih ob Moskva-Leningrad železnici. Vsak moški, ki dela med omenjenimi ženskami, je sivobrad" . . .

★

"The Star" v Toronto, Ont., Canada, pravi, da se mora nekaj ukreniti, da se Evropo obvaruje pred nevarnostjo, ki preti iz — Španske . . .

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru. 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

ZA REVMATIČNE BOLEČI
DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867 . . .
Zanesljiv liniment za družino

Angleško-Slovenski
BESEDNJAK
Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil
Dr. FRANK J. KERN
V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.
Cena je $5.00
Naročite jo pri:
KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Dopisov brez podpisa in citatelji se priobčujemo. Dopisi za četrtkovo številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki takorekoč med seboj pogovarjajo.

PRIREDITEV ZDRUŽENIH DRUŠTEV V N. Y-u.

Kot je bilo v slovenskih listih že poročano, se bo vršila v nedeljo 14. januarja letna prireditev Združenih Slovenskih Društev v New Yorku. Prireditba bo v Slovenskem domu v Brooklynu in se bo pričela ob 4. popoldne.

Pričakujemo, da bo prireditev kar najboljše obiskana, kajti podan bo program, ki bo v resnici lep, kot je razvidno že iz dejstva, da bodo nastopili naši slovenski umetniki, pevci in pevke....zbor "Slovan" bo zapel nekaj lepih pesmi in Tamburaši bodo zaigrali pod vodstvom Mr. Ivan Gerjovicha, dočim bo Jennie Padar poskrbela, da bo Mladinski krožek, ki je pod njenim vodstvom, podal nekaj izredno lepega v obliki žive slike.

Na zadnji seji Združenih društev je bilo tudi zaključeno, da se posebno gleda nato, da bo ostalo dovolj časa za prosto zabavo in ples, ker igral bo orkester in se bo dalo lepo zaplesati....Torej vsi oni, ki se radi zasučete — in zakaj se ne bi — saj zaplešejo in zavriskajo ter zapojo celo naši partizanski borci v domovini, ko pošteno zbijejo nacije — ostanite po programu v dvorani, da se pozabavate in razgovorite s svojimi znanci in prijatelji.

Ravnokar sem bila obveščena, da bo prišel na našo prireditev kapetan Ivo Antunović, ki nam bo povedal v kratkih besedah o naših hrabrih borcih v mučeni domovini.

Povem še to, da bo vstopnina prostovoljna....o vsem drugem pridite se prepričat sami....in pridite v velikem številu, saj bodete s tem podprli delo organizacije, ki je skozi vsa zadnja leta tako častno zastopala našo newyorško naselbino v vseh važnih aktivnostih za našo novo in staro domovino....in obenem bodete imeli priliko, da uživate ob pesmih Toneta Šublja....Anice Kepicove in Olge Turković, Pepce Peshel ter naših pevcev, tamburašev in mladine, ki bo nastopila na tej prireditvi.

Na svidenje v nedeljo v Slovenskem domu!

Anna P. Krasna.

DESET DNI DOLŽAN

Svojemu svaku, Rev. Piju Petriču, v New Yorku je Mr. John Videtič pisal naslednje:

. . . John, prosim te, plačaj za me naročnino za "Glas Naroda". Ti si bližje njih, ti bom že ob priliki povrnil. Ne bi rad, da mi ga ustavijo, ker dobivam list zastonj že 10 dni, pa še niso terjali. Brez tega lista ne morem biti.

Pozdrav vsem znancem v New Yorku.

John Videtič.

Joliet, Ill.

V ZNAMENJU NOVEGA LETA

Spoštovano uerdništvo "G. N." — Tukaj v tem pismu boste dobili v znesku od $3.50 za naročnino na list. Zakaj nisem poprej poslal, prosim, da mi oprostite. Nikdar nebi rad ostal brez lista.

Drugače je tudi nas te dni obiskala precej velika zima kakor tudi skoro povsod v tej naši veliki novi domovini.

Jako me veseli, če se še kdaj kdo oglasi in pove kaj novega iz naših slovenskih naselbin.

Tukaj želim uredništvu "G. N." in vsem Primorcem in Slovencem, kakor tudi vsem čitateljem lista, srečno Novo leto in skorajšnji mir na zemlji!

Spoštovanjem,

M. Očarič.

Bessemer, Pa.

PISMO SLOVENSKEGA PARTIZANA

Lani sem vam dala eno pismo, da ste ga natisnili v listu od mojega svaka iz ujetništva v Italiji. Sedaj sem dobila zopet enega, a ni več ujetnik. Prosim, če bi hoteli ga zopet priobčiti, da ljudje zvedo, kako je tisti narod, ki je sedaj pri zaveznikih, postopal z našimi.

Glasi se takole:

Lansko leto sem ti pisal trikrat iz zapora Ancona, Italija, a odgovora nisem dobil. Ne vem, nisi prejela, ali pa jaz nisem prejel od tebe. Rad bi vseeno vedel, ali si živa in zdrava in kaj je z družino od sestre. Kaj je z mojo družino ne vem, ker nimam zveze že 15 mesecev. Tudi kako je na Viru in v Jaršah ne vem, mi ni znano. Moja pota in življenje od 1. aprila 1941 dalje je bilo grenko in neznosno, kakor na tisoče drugih, ki so že mrtvi in oni, ki še živijo in se borijo za svobodo izpod fašističnega jarma, suženjstva, barbarskega okupatorja.

Leto in pol sem se boril, 12. sept. 1942 pa so me bolnega in ranjenega ujeli, zvezali, vrgli v ječo, strašno mučili v nalašč za to, pripravljenih kleteh. To so bili Italjani, ki so povzeli po nemških Hitlerjevih nacističnih barbarih. Dne 13. oktobra 1942 bi bil za dr. Natlačena ustreljen pred Natlačenovo hišo, kakor je bilo 25 nesrečnežev, javno — tajno pa še dvakrat toliko. Ker od mene niso mogli nič zvedeti in ko sem zadnji dan zvedel jaz, predno so me odpeljali v Ancono v zapor, da je nekdo odplačal za mene. Mogoče je žena dobila kje denar, ker je vedela, kaj je z menoj. Trije moji tovariši, ki smo skupaj ležali na pričnah, pa so ustreljeni. Dva meseca pozneje v anconskem zaporu sem bil še ves črn po telesu od mučenja. Dobil sem vsaki dan samo enkrat malo tople vode. Prosil sem za zdravnika in jesti, so me pa za 5 dni v posebno pol metra nizko temnico vrgli. Po razpadu Italije smo se nekateri rešili in zopet organizirali ter z orožjem stopili v borbo proti zverinskemu fašizmu. — Kaj vse je ta storil, bodeš pa že zvedla.

Bliža se čas končnega obračuna fašizmu in njihovim pomagačem: Nedičevcem, Ljotičevcem, Mihajloviću in Rupnikovim domobrancem. Nikdo ne bode ušel, četudi gre in se krije na konec sveta, ga bode dosegla roka pravice. Narod jih bo sodil. Tisti narod, ki se že več kot tri leta bori z nadčloveško silo pod vodstvom našega modrega menijalnega vodje maršala Tita.

Mi pa verujemo v našo pomlad. Nikdo drugi nam ne bo vladal kakor tisti, ki jih je narod sam izbral, ki so narodu pomagali v najtežjem času in ga vodili v strašni borbi. To je naša nacionalna vlada in naš maršal Tito.

Reakcionarci, monarhisti, begunska vlada, ki je pobegnila v inozemstvo in od tam hujskala in podpirala Mihajlovića, belo-plavo gardo, da so doma nedolžno ljudstvo pobijali, cele pokrajine požgali, pa bode narod sodil in obsodil.

Danes smo močni, veliko nas je, vsaki dan več in močnejši. Borili se bomo proti vsakemu, kdorkoli bi nas oviral v borbi za našo svobodo — do poslednjega.

Draga Lenca. Dobro vem, da vas je tam veliko tisočev Jugoslovanov, ki ste istega mišljenja, kar je edino prav. Vsak kdor drugače misli in dela, je naš neprijatelj in izdajnik.

Čakam, da stopim v borbo vsaki čas.

Pozdravi vse ostale naše in ti mi bodi srčno pozdravljena.

Odgovori na naslov.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Franjo (H. K.).

VESTI IZ HIAWATHA, UTAH

Cenjeno uredništvo "G. N.":

Ker še nisem brala dopisa v "Glas Naroda" iz Hiawathe, bodem pa jaz nekoliko opisala to naše mesto. Hiawatha je 140 milj oddaljena od glavnega mesta Salt Lake City. Bližnje mesto Price, ki je v Carbon County, kakor Hiawatha, je 18 milj od nas in 24 milj od Helperja, edina majhna mesta in središče tukajšnjih premogarskih kemp v Carbon County.

Prejšnje zime tukaj v Uti so bile jako dolge, kajti začelo je zgodaj v oktobru snežiti in je snežilo do poznega maja. Sedaj nekaj let nazaj se je pa znatno izboljšalo. Zime so krajše. Naprimer, letos smo imeli lepo vreme do Božiča, šele po Božiču smo prvi sneg dobili; seveda ga bo še dosti, pa sedaj ne bo že take sile, ker je za nas že skoro pol zime v kraju.

Tukaj okoli Carbon County so sami premogovniki, ni drugih industrij. Pred vojno je bilo precej starih premogorovov, sedaj so pa še nekaj novih odprli. Dela se s polno paro. Delavcev primanjkuje. Vlada je mnogo novih stanovanjskih hiš postavila tukaj na Hiawathi, kakor tudi po drugih premogarskih kempah v Carbon County. Torej delo se lahko dobi, stanovanje tudi plača je primeroma dobra, draginja pa kot povsod.

Iz Hiawathe je padlo šest fantov na raznih frontah, eden je bil ameriških starišev, eden finskih, dva grških, Joe Kolovich srbskih, in Frank Smodey pa slovenskih starišev.

V zadnjih petnajstih mesecih smo tudi izgubili kar pet članov iz naše srede, akoravno je samo kakih pol ducata slovenskih družin tukaj na Hiawathi.

Junija 1943 se je smrtno ponesrečil v majni Paul Pampfer.

Decembra 1943 se je tudi smrtno ponesrečil v majni Bart Benedict.

Januarja 1944 je umrl pečlar John Origel, star 83 let.

Maja 1944 je umrl John Nuchich jr. v Salt Lake City bolnišnici.

Decembra 1944 je umrl Jack Smodey sr., tudi v Salt Lake City bolnišnici, oče zgoraj omenjenega Frank Smodeya, ki je bil ubit na fronti v Italiji.

Moje sožalje vsem prizadetim.

Srečno in veselo Novo leto želim vsem vitateljem "Glas Naroda".

Justina Bergant.

Hiawatha, Utah.

ZAHVALA

Kot novi naseljenci farme gornjega Michigana se oglašava v zahvalo našim sorodnikom in prijateljem, ki so naju nepričkovano presenetili na starega leta večer na našem domu. Prišli so 6 milj daleč iz prijazne slovenske naselbine Traunik. Priredili so nama zabaven večer, ki nama ostane za vedno v spominu. Obložili so mizo z dobrotami, želeč nama srečno in zadovoljno Novo leto in mnogo uspeha na novi farmi.

Obenem gre hvala Mr. in Mrs. Louis Lustick in družini, ki nam na en ali drugi način stopijo na stran, ker začetek je vsak težak — posebno na farmi.

Hvala spodaj navedenim družinam: Conrad Lustick, Frank Kukornik, John Mahne, Matt Bell, Louis Mikulič, John Knaus, Joe Knans, Ludvik Lustick, Robert Lustick, Joe Šega in Mr. Frank Debelak, Mrs. John Bartol, Mrs. Charles Laurich.

Vsem čitateljem "Glas Naroda" želimo srečno Novo leto in skorajšnji mir na svetu!

Anton in Mary Gornick.

Rapid River, R. 1

Michigan.

S POTA

Tukaj (v Minnesoti) smo do Novega leta imeli milo zimo in še sedaj le toliko snega, da je malo pobeljeno. Od Novega leta naprej imamo 20-40 stopinj pod ničlo mraza.

Pozdrav!

Matija Pogorelc.

POGREB MRS. VLADIČEVE

K včerajšnjem poročilu o tragični smrti Mrs. Cecilije Vladičeve dodamo še naslednje: Njeno truplo leži pri pogrebniku Hoffmanu na 1st in Janckson Sts., Hoboken, N. J. Pogreb bo v soboto ob 10. dopoldan. — Bila je članica SŽZ, št. 84.

LETNA PRIREDITEV

Združenih Slovenskih Društev Velikega New Yorka

KI SE VRŠI

v nedeljo, 14. januarja, 1945

ob 4. uri popoldne

V SLOVENSKEM DOMU

253 Irving Avenue, Corner Bleecker St.

Brooklyn, N. Y.

Program:

POJE ..... PEVSKI ZBOR "SLOVAN"
GOVOR ..... KAPETAN IVO ANTUNOVIČ
NASTOPI ..... TAMBURAŠKI ZBOR
SOLOPETJE ..... ANTON SHUBEL, operni pevec
DUET ..... ANN KEPIC in OLGA TURKOVICH
SOLO ..... Miss JOSEPHINE PESHEL
ŽIVA SLIKA ..... MLADINSKI KROŽEK ŠT. 50 SNPJ. "Junior All Americans"

PO PROGRAMU PROSTA ZABAVA IN PLES

:: IGRA ORKESTRA ::

PROSTOVOLJNA VSTOPNINA

AKTIVNOSTI ZDRUŽENIH DRUŠTEV VKLJUČUJEJO: Spominsko plošče slovenskih fantov, mož in deklet v službi naše nove domovine: Pomožni odsek relifne akcije južno-slovanskih Amerikancev: Rdeči Križ: Narodni vojni sklad: Vojno posojilo: SANS-ove podružnice: Organizacija za protekcijo tujerodcev: Vse-slovanski kongres: Zveza jugoslovanskih društev v New Yorku, Slovenska šola, itd.

VAŠE SODELOVANJE BO OMOGOČILO NADALJNE AKTIVNOSTI ZDRUŽENIH DRUŠTEV

UDELEŽITE SE PRIREDITVE! VAS VABI ODBOR!

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA STANE SEDAJ $3.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri: KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 W. 18th St. N. Y. C.

Note za KLAVIR ali PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za $1.—

* Breezes of Spring / Time of Blossom (Cvetni čas)
* Po Jezeru / Kolo
* Spavaj Milka Moja / Orphan Waltz
* Dekle na vrtu / Oj, Marička, pegljaj
* Barčica / Mladi kapetanje
* Happy Polka / Če na tujem
* Slovenian Dance / Vanda Polka
* Židana marek / Veseli bratci
* Ohio Valley / Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj / Ko ptička ta mala
* Zvedel sem nekaj / Ko ptička ta mala
* Helena Polka / Slovenska Polka
* Pojdi z menoj / Dol s planine
* Barbara Polka

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za $1.

Po 25c komad

Moje dekle je še mlada

Barbara polka

Naročite pri:

Knjigarni Slovenic Publishing Co.

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

Ameriška Bratska Zveza Ely, Minnesota

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ki ima

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti.

Ako je društvo A. B. Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

TRAY GIRLS
MEALS AND UNIFORMS FURNISHED. $80 MONTH. FINE WORKING CONDITIONS. PLEASANT SURROUNDINGS. — Apply:
DIETITION PARK EAST HOSPITAL
112 E. 83rd ST. N. Y. C.
(5—11)

ŠIVALKE na SRAJCAH
NA MOŠKE SRAJCE
DOBRA PLAČA STALNO DELO
ACE SHIRT
1214 BROADWAY N. Y. C.
MU 6-8991
(7—13)

ŠIVALKE
izvežbane na RIO slami, dolga sezija. Velika množina slame. Vprašajte pri:
SANDRA HATS, 40-42 W. 37th St., New York City.
(8—9)

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
(V slovenščini) Cena 50 centov
Dobite pri Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

ŠIVALKE
IZVEŽBANE
NA LADIES' COATS & SUITS
DOBRA PLAČA STALNO DELO
PROSPERITY CLOAK CO.
276 East 3rd St. Mt. Vernon, N. Y.
FAirbanks 4-2529
(7—13)

OPERATORS
EXAMINERS
PACKERS
DOBRA PLAČA STALNO DELO
102 MADISON AVE., N. Y. C.
(4th Floor)
(7—9)

ŠIVALKE
ZA OTROŠKO IN ŽENSKO SPODNJE PERILO
DOBRA PLAČA
FITRITE UNDERGARMENTS CO.
392 BROADWAY N. Y. C.
WA 5-9427
(6—12)

SODA DISPENSER
PODNEVI, NEDELJE PROSTE
Dobra plača, Stalno delo, Prijetne delavske razmere.
Vprašajte: LEVINES PHARMACY
381 CANAL ST. N. Y. C.
(6—12)

ŠIVALKE
VISOKA PLAČA
Izvežbane na SPORTSWEAR in BEACHWEAR
Stalno delo, prijetna okolica. Lahko zaslužijo do $2 na uro. Plačane počitnice in zdravstveni fond.
SEEMOR
121 W. 27th ST. N. Y. C.
(6—12)

LAUNDRY GIRLS
STALNA SLUŽBA
BOLNIŠKA ODPUSTNINA
ČAS ZA POČITEK
PLAČANE POČITNICE
GLASBA MED DELOM
Gotham Laundry
543 W. 23rd ST.
New York City
(6—12)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

ŽENSKA ALI DEKLE
POMOČNICA ZA STEAM CABINET
Od 5. do 8., 5 dni na teden. Dobra plača, stalno delo, prijetne delavske razmere. — Vprašajte:
MODERN REDUCING SALON
793 FLATBUSH AVE. BROOKLYN
Pokličite: IN 2-4707
(2—8)

FINGERWAVER, MANICURIST (2)
EXPERT FOR EXCLUSIVE SHOP
Kratke ure, najboljše plače. Prijetne delavske razmere.
Vprašajte: FRANK'S
1616 KINGS HIGHWAY B'KLYN
(3—9)

SLOVENSKA LIRA" "AMERIŠKA

V PESMARICI

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoški zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, z bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za moški in ženski zbor, z bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO 50 centov KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zbore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MATEJ I. HOLMAR, organist in pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(47)

Mlakar si ni želel, da bi mu bila žena prihitela naproti ter mu podala roko. Imel bi bil to za hinavstvo in hinavstvo se je gabilo tudi njemu. Ali način, kako ga je sprejela, ga je dirnil neprijetno. "Prehitro sem ji prišel torej?" je dejal sam pri sebi. "No, le čakaj, zdaj ti odidem za dalje časa! "Prižgi mi svečo!" reče popolnoma prezrši njene besede.

Mlakarica pogleda malo osorno svojega moža, a stori vendar, kakor ji je velel. On pa vzame luč in se poda pod streho. Ondi so imeli majhno izbico, v kateri je bila shranjena vsa mogoča šara. Spravljali so tam črez poletje tudi zimsko obleko. Mlakar se preobleče, nato pa poseže po ključ, ki ga je imel tako skritega, da je vedel samo on zanj ter odklene težko z železom okovano črešnjego skrinjo. V skrinji je hranil že več let hranilno knjižico. Bil je nekoč prav dobro prodal par konj, in pri tisti priliki je naložil dvesto goldinarjev, ne da bi bil kdaj obresti potegnil. Večkrat bi bil že denar potreboval, a vendar ga je pustil naloženega, kakor bi bil slutil, da mu kdaj še posebno prav pride. To knjižico izvleče zdaj izmed papirjev, ter jo vtakne v notranji žep svoje suknje. Nato zapre zopet skrinjo in sede nanjo. S podprto glavo je sedel nekaj časa in poznalo se mu je, da bije hude notranje boje in da mu je težko pri srcu. Potem pa zamahne z desnico po zraku, kakor bi se bil za nekaj odločil, vstane in gre zopet izpod strehe v vežo. Žene ni bilo več ondi.

Upihnil je luč in že je hotel zapustiti rojstno hišo, ne da bi se bil od koga poslovil, ko si premisli ter vstopi v sobo. Oče njegov je sedel na postelji, Anica pa je stala poleg njega, kakor vselej, kadar sta bila sama in ju ni nihče motil.

"Dober večer!" pozdravi Mlakar, toda odgovora ne dobi. Deklica se stisne bolečа k dedku, kakor bi bil vstopil popolnoma tuj človeč. Mogoče, da ga pri slabi luči in ker je bil tako izpremenjen, res ni spoznala. Starec pa se ozre začuden na svojega sina. Kdo ve, koliko je bilo zavisno od njegovega odgovora. Mogoče, da bi bilo prišlo baš zdaj do sporazumljenja med očetom in sinom, ako bi bil oče odzdravil, mogoče, da bi bil sin baš ta hip premagal tisto trmo, ki ga je toliko časa silila, da je delal zoper svoje boljše prepričanje — Ali iz starčevih ust ni bilo besede. Morda, da je bil iznenaden tako, da ni mogel izpregovoriti, morda pa tudi, da je molčal, ker svojega sina po vsem tem, kar se je bilo zgodilo, ni smatral več vrednega svojega odgovora . . .

Sin je imel zadnje za pravo. In takoj se mu je vzbudil stari ponos, srce mu je zakrknilo zopet in žal mu je bilo, da se je tako daleč ponižal. Približa se tja k svoji hčeri, položi ji roko na glavo ter reče z neprijaznim, skoro jeznim glasom: "Pridna bodi, veš!" Nato stopi proti vratom, da bi odšel. Toda pri vratih postoji, se ozre še enkrat proti očetu ter reče:

"Pa z Bogom!"

Tudi zdaj ni bilo odgovora. Toda stari Mlakar je menda slutil, kaj pomeni ta "Z Bogom", kajti oči so se mu hipoma skalile in solza mu je pripolzela po velem licu. Vedel je nemara, da se poslavlja od njega tudi ta sin, toda rekel ni nič, saj sta bila že davno izgubljena zanj oba, oba sinova! . . .

Mlakarica se je bila med tem vrnila v vežo. Ko vidi, da se mož pripravlja, da bi šel z doma, ga vpraša:

"Kam pa odhajaš zdaj — v taki noči?"

On se obrne, stori par korakov nazaj proti nji in vpre srepo svoj pogled vanjo. Nekaj časa jo gleda tako, potem pa odgovori:

"Kam odhajam? . . . Tega zdaj še sam ne vem! A grem, da le tebe več ne vidim!"

In šel je . . .

Ona je strmela nekaj časa v noč za njim. Prišlo ji je vse tako nepričakovano, da ni vedela, je li res, ali se ji le sanja. Ko pa se zave resnice, se namrdne zaničljivo in vzklikne:

"Pojdi, kamor hočeš! Tem bolje!" . . .

* * *

Par dni po tistem je dobil Koren, oče Nejčetov in sosed Mlakarjev, pismo sledeče vsebine:

"Dragi sosed! Nikoli nisva bila posebna prijatelja in vem le predobro, da sem bil temu jaz kriv. Akoravno pa je stvar taka, si vendar upam, obrniti se z neko prošnjo do tebe. Mislim, da mi ne odrečeš, tembolj, ker se ne tiče mene samega. Poznam tvoje dobro srce, zato se zatekam k tebi. Mojo rajno ženo si spoštoval in pomiloval in vem, da se ti tudi moj stari oče in moja nedolžna hči smilita. Glej, prišlo je tako daleč, da sem moral z doma in nič ne vem, kdaj se povrnem. Morda kdaj—morda nikoli! Kako je pri meni doma, veš dobro. Prosim te, skrbi za to, da se mojemu bolnemu očetu in moji hčerki ne bo prehudo godilo. Ako bi ne šlo drugače, pokliči sodišče na pomoč. — Ne čudi se moji izpremembi. Bilo je treba hudih udarcev, preden sem se streznil. Nekateri ljudje smo že taki! Prenarediti se ne da nič! Žal mi je vse, kar sem storil napačnega, a pomagati ne morem zdaj ne sebi ne drugim. Kako bi mogel živeti še doma?! Moram, moram vstran, da pozabim! . . . Odpusti mi, če sem te kdaj razžalil in ne zameri mi, da te nadleguiem. Če ne moreš ustreči meni, spomni se rajne moje žene, ki ti bo tam gori gotovo za vse hvaležna, kar boš storil njeni hčeri! Pozdravlja te tvoj nesrečni sosed — Anton Mlakar."

Dopisi

RAZMIŠLJEVANJE PO BOLEZNI

Ker mi že teče drugi mesec mojih neprostovoljnih počitnic, sem se namenil napisati mali dopis. Ko sem se še nahajal v bolnišnici, sem imel pripravljen svinčnik in papir, da v priliki, ko se mi zdravje malo zboljša, začnem z malim dopisom. Ali, prijatelji, ni šlo! Zatoraj sem opustil do prihoda pod domačo streho. Bilo je tudi več drugih vzrokov. Par dni po opasni operaciji že pride k meni kaplan iz St. Mary cerkve. Kar malo me je zazeblo, kaj vse to pomeni . . . .Ali sem v resnici že z eno nogo v grobu? Zakaj, stavil mi je kar nakratko par vprašanj in dostavil, da je moja bolezen resna. Jaz pa, čeravno sem bolj rahlega zdravja, še nisem imel namena, da grem v krtovo deželo . . . .Zatoraj sem ga s par besedami odpravil. Čez dva dni zopet pride, ali le do vrat, in pogleda, če me je hudobec že iz postelje potegnil. Ko me vidi veselega obraza, se hitro obrne in odide svojo pot. Zopet par dni pozneje pa pride drugi, zelo resnega obraza, kar malo nejevoljen radi moje trme in mi začne naštevati moje napake. Seveda dolgo ga nisem poslušal. Bil je veliko mlajši od mene, in v par besedah sva bila gotova.

Od takrat sem imel mir. Kar mi ni šlo v glavo, da mi on mlečezobnik diktira moje sedanje navade, ki niso ne proti božji in ne proti državni postavi. Koliko Slovencev tu v Ameriki pa najdemo, da so prekuculni, katere je treba takoj spreobrniti v prave angelje, ali pa v špehkamro žnjimi! . . .

Napisal sem teh par vrstic, da se ob priliki kaki drugi rojak ne bo preveč prestrašil. Nekatere osebe so od sile neznosne, to ni nobena podetnost, le nekakšna vsiljivost, ki ne dobi haska.

Prijatelj, kaj mene briga, kam greš in kam zahajaš; radi tega se pa tudi tebi ni treba belili glave za mene in moje razmere.

Zima nas že objema z vso svojo krutostjo. Prvi dan zime je toplomer padel do 18 pod ničlo. Snega je tudi več kakor običajno v tem času druga leta. Narava nas vedno obdari s vsakovrstnimi nadlegami, katerih ne pričakujemo. Letina je bila precej dobra, seveda so tudi izjeme tu in tam. Sena se je nakosilo, da so polni barni. Oves je tudi dobro obrodil, ajda izvrstna kakor tudi koruza, če ni bila vsejana na premokri zemlji. Krompir je bil različen, tu boljši, tam slabši.

Prekupcev letos ni, kateri so se druga leta kar vrstili. Cena krompirja tudi ni povoljna tu na farmi, čeravno morajo v mestih plačevati pretirane cene. Slišal sem pred kratkim, da je na Long Islandu 5 funtov za 29 centov, tu vam pa neki prekupec ponuja dolar za bušel — 60 funtov (!) kromporja prve vrste . . . . Mleko ima dobro ceno. Cena za živinsko pičo je visoka, ali kvaliteta je slaba. Ker lahko prodajo, to vam mešajo vsakovrstno godlo, samo da je polna vreča. V poprejšnjih letih je država imela nekake nadzornike, teh danes ni, ali pa delajo roko ob roki s kapitalistično gospodo . . . .

Pa preidemo malo na evropsko bojišče in vidimo, kaj se tam godi. Stvari se spreminjajo s tako naglico, da jih je težko dohajati. Pred par tedni čitam v osvobojeni Grški, kako "patrijotično" Angleži delajo red. Ja, prijatelji, angleške pomoči varuj nas, o gospod! Radi tega se ni čuditi ruskemu medvedu, da tem-ančno gleškim lisjakom ne zaupa . . . . Ail ne delajo z isto taktiko, kakor so delali Italjani proti premaganim Francozom?!

V koledarju za leto '45 čitam v kroniški razpravi, kako slovenski pisatelj preliva krokodilove solze za poljske plemiče in žlahčiče, katere je Stalin pustil na cedilu pred ciljem. Prijatelj, ali ni bilo že večkrat objavljeno, da poljsko zemljo gospodari in lastnje 20 odsto klativitezov, ki niso nikdar v življenju drugega poznali kakor vihteti valpetski bič nad ubodo paro! Zakaj se pa vsa ta gospoda, pa naj bode poljska, grška ail jugoslovanska, ne postavi v prve strelne jarke in pokaže svojo korajžo, na katero se vedno skliceuje, do zadnje kaplje krvi?! Seveda, najlažje je biti patrijotičen v eni ali drugi državi, par tisoč milj oddaljen od bojišča — in streljati kozle izza kulis . . . .narod se naj pa koplje v potoku svoje krvi. Rad bi vedel, iz kakšnega vzroka je ravno London tisto privlačno mesto vseh intrigantov? Tam dobijo vsi zavetje, kateri so ene in iste barve . . . . Seveda ene viste tiči skupaj lete, to je še vedno bilo in bode. Zatoraj je Tito tudi toliko prebrisan, da se ne da vjeti v angleške mreže, kakor tudi ne Stalin; čast njima!

Dotični kronik tudi obravnava zadnje predsedniške volitve, da kako se nasprotnika obmetava z vsakojakim blatom! Well, nisem dosti poslušal radio komentarjev, ker vsaki govori za svojo stranko, od katere je plačan. Kronik tudi oba kandidata prišteva kot nesposobna moža voditi ameriški narod. Nisem še videl v življenju ne enega ali drugega osebno, le kar je časopisje prinašalo njih slike, le toliko jih poznam. Ali vsaki človek ima dobro in slabo stran . . . .

Ko smo že pri njih, oglejmo si jih malo bolj od blizu. Dewey je še mlad, neiskušen človek, za sedanje razmere pa absolutno nesposoben. Ali ne veste, da ga novinec v svoji neizkušeni glavi lahko prav gotovo polomi? Seveda govornik je dober, saj njemu ni bile treba spisati govorov, to je dobil že vse pripravljeno in spisano iz Wall Streeta! . . . .Če bi bil izvoljen, kar sem posnel iz njegovih govorov, bi bili po ustoličenju par mesecev že v lasch z ruskim medvedom.

Kaj je pa Roosevelt? Ali se še spominjate, ko je nastopil prvi termin? Kaj je bila njegova izjava? Ali ni rekel, da čudežev ne bo delal? Kam je postavil ameriško financo? Ali ni v dobrem letu pouravil pogreške, v katere nas je pripeljal dobro znani Hoover?! Bili so že voditelji, katere ameriški narod še danes spoštuje, ali Rooseveltu niso bili kos.

Kako prosperiteto nam je nekdanji Hoover prinesel, upam da še niste pozabili; ali vrag je zopet, ko človek pri polni mizi tako hitro pozabi nekdanje mizerije . . . .

Staroveški časi so minuli kar se tiče evropske gospode, katera je bila enega in istega kova. Radi tega, prijatelji, ne bojte se ruskega medveda — ne bo nas pohrustal za zajtrk! Še veseli bodimo, da pomaga novi vladi, čeravno še ni priposnana od angleških lordov da se pošteno pomete in počisti navlako, katera se je nabrala po belgradskih sobanah od zadnje svetovne vojne. Kaj je rekel naš predsednik v enem svojem govoru pred volitvami? Da že 11 let čisti hišo — in se je ni očistil navlake! . . . . Zatoraj mi, ameriški Slovenci, ne bomo izbirali vlade novi Jugoslaviji; to si naj narod izbere sam, za katero se bojuje in krvavi. Mi tu v prosti državi le lahko svetujemo. Mi nimamo pravice, kot ameriški državljani, da direktno nastopamo in usiljujemo naše nazore. Pač pa smo do gotove meje tudi opravičeni do koristnih nasvetov v prilog Jugoslaviji.

Veste dobro, kam se bodo naši dragi prvo obrnili po tem svetovnem klanju za pomoč. Ali ne na nas, ki smo ene in iste krvi? Zadnje čase je bilo veliko govorjenja na radio in časopisnega prerekanja radi pomanjkknja municije. Prijatelji, kje je vzrok, ali so štrajki, ali absentizem? Ne, prijatelji, malo je treba pogledati za kulise! . . . .Ali vam ni znano, koliko miljonov lahko "prisluženega" denarja imajo ameriški kapitalisti investiranega v nemški industriji?! Sedaj pa, kdo pa rad uničuje lastno imetje, svoj kapital, za katerega danes pretakajo krokodilove solze?! Mogoče me bodo imeli kar za norca, nič zato! V letih 1919-20 sem imel priliko, da sem se seznanil s stvarmi, katerih ne bi bil nikoli v življenju vedel, kaj se godi za kulisami tega umazanega biznesa! . . . .Čital sem tudi v časopisu, da so Rusi pobrali nekaj petrolejskih strojev iz Rumunije. Zopet je cele oblake prahu in proti ruski propagandi, posebno v Angliji in v Hearstovem časopisju tu v Ameriki. Nemci in Italjani so v začetku delali vse kaj druge stvari, pa ali jim niso šli na roko vsi ti izvoljenci z angleško marelo na čelu? Seveda v Rusiji ni tujega kapitala, kar jaz mislim, pozitivno pa tudi nisem gotov. Če pa je, ga ni veliko, ker Rusi hočejo biti gospodari na svoji zemlji in v svoji industriji, ne pa kakor je bilo v Jugoslaviji pred sedanjo vojno, ki si je lastil pravico vsaki tujec s par groši investiranega kapitala.

Zatoraj naj sedanji možje ki so na čelu provizorične vlade, bodo malo bolj previdni v oddaji koncesij po končani vojni.

Prijatelj, dokler imaš ti v rokah 51 odsto kapitala, si ti gospodar; ko pa malo popustiš vajeti priliznjencem, se začne ista mizerija, kakor je bila v Jugoslaviji zadnjih 25 let. Zatoraj upam, kakor tudi mislim, da vsaki trezno-misleči nekdanji in sedanji Jugoslovan, da se enkrat za vselej pomede tisto navlako, ki se je nabrala po svetovni vojni. Tisti, ki so še v Londonu, naj kar tam ostanejo, in tisti, ki še niso tam, se naj lepo pridružijo — zakaj, Churchill ima dosti prostora za intrigante! . . . .

Spozdravom,

P. Rode.

Worcester, N. Y.

HELP WANTED :: DELAVCE IŠČEJO :: HELP WANTED

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

M O Ž
ZA DELO V SPLOŠNEM MARKETU za sadje, zelenjavo in mesnico. Stalno delo, prijazne delavske razmere. Vprašajte: LIMO BROTHERS 558 — 8th AVE. (Betw. 51st & 52nd) N. Y. C. (2—8)

DOOR AND ELEVATOR MAN
$122.50 na MESEC
Čas in pol za nadurno
RELIEF MAN (5 DNI in 1 NOČ) $122.50 na MESEC
Vprašajte: SUPERINTENDENT 401 WEST END AVE N. Y. C. (7—13)

C L E R K
ZA TRGOVINO Z GROCERIJAMI IN ZELENJAVO
Dobra plača; Stalno delo; Prijetne delavske razmere. — Vprašajte: R U D D E N B R O S. 878 LEXINGTON AVE. N. Y. C. Pokličite: RE 7-2894 (6—12)

SANDWICH and COFFEE
MOŠKI SE POTREBUJE
Dobra plača, Stalno delo, Prijetne delavske razmere.
Pokličite: HRonsides 6-7277
Vprašajte na 51-10 VERNON BLVD. LONG ISLAND CITY (6—12)

B O Y S
FULL OR PART TIME, LIGHT DELIVERIES; LEARN DEVELOPING PRINTING. Good pay, steady work, post-war future.
Apply: PE 6-3562 (5—11)

SUPERINTENDENT
TAKOJ — 34 COMMERCE ST. $25 na mesec in stanovanje dveh sob, gas in elektrika. Prijetne delavske razmere. — Vprašajte: DU CRET AND CO. 487 — 6th AVE. CALL CH 2-3088 N. Y. C. (3—9)

P O R T E R
in
DISHWASHER
PODNEVI — NEDELJE PROSTE
$30 IN HRANA,
Stalno. Dobre delavske razmere. Pokličite pred 12. uro, ali po 2.
WA 5-1575 (7—13)

O P E R A T O R
OFFSET PRESS, DEXTER FEEDER
STALNO DELO
Vprašajte:
E. R. FLEMING CORP.
231 — 10th AVE. N. Y. C.
Pokličite: WA 9-6776 (4—10)

Y O U N G M A N
FOR DOWNTOWN LAW OFFICE
STEADY WORK
GOOD OPPORTUNITY
Apply: GOLDSTEIN & GOLDSTEIN
291 BROADWAY N. Y. C.

DENTAL POLISHER and FINISHER
ACRILIC AND RUBBER PLATES
Stalno delo, dobra plača, povojna služba. — Vprašajte:
LINDEN DENTAL LABORATORY
1 DE KALB AVE. BROOKLYN (6—8)

P O R T E R
V GLASS WAREHOUSE
H A N D Y M A N
Stalno delo. Prijetne delavske razmere
Vprašajte:
P O P P E R
143 FRANKLIN ST. N. Y. C.
Phone: WA 5-5687

AUTO MECHANIC
Dobra plača; dosti nadurnega dela; povojna služba. — $1.25 na uro.
7120 CYPRESS HILLS ST.
RIDGEWOOD
Pokličite HEgeman 3-4158 (8—10)

BOY — 16 OR OVER.
MECHANICALLY INCLINED. Good chance to learn IGNITION and CARBURETOR BUSINESS. — Steady work, good pay; opportunity.
Apply: JULES AUTO SERVICE
1474 — 60th ST. BROOKLYN
WI 8-9221 (8—10)

ERRAND BOY
LEARN ENGRAVING
Part time. Steady work. Good pay; Opportunity.
Apply: TRI-BORO ENGRAVING CO.
15 BEEKMAN ST. N. Y. C. (8—9)

MOŽ ALI FANT
ZA RAZNAŠANJE NAROČIL ZA TOVARNO ZA OBLEKE
Dobra plača. Prijetne delavske razmere. — Vprašajte pri:
D O R F A N D R E S S
320 W. 37th ST., N. Y. C. (Top floor) (8—10)

BEVELER on GLASS NOVELTIES
IZVEŽBAN, DOBRA PLAČA
STALNO DELO
Prijetne razmere. — Vprašajte:
403 BROOME ST., N. Y. C.
Phone: CA 6-6086 (8—10)

SUPERINTENDENT
MOŽ LAHKO OPRAVLJA DELO TUDI DRUGJE
Upstairs apartment.
POVOLJNA PLAČA
404 E. 5th ST. ali LO 7-7998 (8—10)

SANDWICHMEN (2)
DOBRA PLAČA STALNO DELO
PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE
Vprašajte: 60 FULTON ST., N. Y. C.
Pokličite: BE 3-0217 (8—10)

F I R E M A N
Dobra plača, Stalno delo, Prijetne razmere; Public School 16; 157 Wilson St., near Bedford Ave. — Oglasite se pri: CUSTODIAN na 157 WILSON ST., near Bedford Ave., Brooklyn ali pa telefonirajte: HA 9-6234 (8—14)

A U T O M E C H A N I C S
AND H E L P E R S
na ½ton INTERNATIONAL TRUCKS
Čas in pol za nadurno delo; Počitnice in prazniki plačani.
DRAKE BAKERIES, INC.
39-41 CLINTON AVE, B'KLYN
Vprašajte za Mr. Wottke (8—14)

AUTOMOBILE MECHANICS
S T A L N O
$50 NA TEDEN ZA ZAČETEK
PACKAR — JACKSON HEIGHTS
77th ST. & NORTHERN BLVD.
JACKSON HEIGHTS, L. I. (8—14)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstreženo.

VEGETABLE MEN
FISH MEN
Izborna plača. Izvrstne delavske razmere.—SHAFFER'S MARKET
673 MADISON AVE., N. Y. C. (5—11)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

PORTER — FIREMAN
$28.27; LAHKA SLUŽBA, PRVO VRSTNO POSLOPJE. — Stalno delo, prijetne delavske razmere. Vprašajte:
170 E. 78th ST., N. Y. C.
Pokličite: BU 8-3652 (8—14)

T O V A R N I Š K I D E L A V C I
18 — 60 LET
IZVEŽBANOST NI POTREBNA
ČAS IN POL PO 40 URAH ZA N A D U R N O D E L O
Essential delavci potrebujejo release
KEINER - WILLIAMS STAMPING COMPANY
87-46 123rd STREET
RICHMOND HILL, L. I.
VIRGINIA 9-5100 (8—14)

COUNTERMAN
F O R D I N E R
STALNO DELO — PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE
Vprašajte: 80 — 6th AVENUE
(Cor. Grand St. & 6th Ave.) N. Y. C. (5—11)

M A C H I N I S T
IZVEN MESTA V DEFENSE PLANT; IZKUŠEN NA POSEBNE STROJE
Stalno, dobra plača, povojna bodočnost
Vprašajte pri:
CENTURY CANVAS CO.
635 — 6th AVE. N. Y. C. (1—10)

PIN SETTERS
6 DNI. 42 UR. $45. — STALNO DELO, PRIJAZNE DELAVSKE RAZMERE. — Vprašajte:
FARRAGUT BOWLING ALLEY
1525 ALBANY AVE., BROOKLYN
Pokličite: MA 6-5900 (2—8)

MOŠKO in ŽENSKO DELO
HELP WANTED
(Male and Female)

H A I R D R E S S E R
MOŠKI ALI ŽENSKA
KAKOR TUDI MANICURIST
5 DNI NA TEDEN. DOBRA PLAČA; Pondeljek prosto. — Stalno delo, Prijetne delavske razmere. Vprašajte:
LILLIAN BEAUTY SHOP
306 KINGSTON AVE., BROOKLYN (5—11)

POUČNE KNJIGE

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vezana knjiga
Cena $2.—

Brezposelnost
Spisal Fran Erjavec
Cena 50c

Mlekarstvo
Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem
Cena 50c

Obrtno knjigovodstvo
258 strani. vezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo
Cena $1.—

Pohorske poti
Spisal Janko Glaser
Cena 50c

Problemi sodobne filozofije
Spisal Dr. France Veber
Cena 50c

Knjigarna Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th St., New York 11